

ChristenUnie

VERBINDEND DELFZIJL

Delfzijl 8 mei 2015

Wat wonen we in een prachtige gemeente! Verbonden aan een rijk verleden dat nog goed herkenbaar is in het landschap, de kerken en de boerderijen. Verbonden met de Dollard en de Eems; we kennen de onstuimigheid en onvoorspelbaarheid van het water, maar tegelijkertijd koesteren we het. De luchten, de verre horizon en de kleuren van de dagen en seizoenen. Verbonden zijn we door onze economische activiteiten en al eeuwenlang met Stad en Ommeland. De laatste decennia heel in het bijzonder door onze haven en het Chemiepark dat bovendien Delfzijl met de rest van de wereld verbindt. Onze cultuur, onze taal, onze schilderijen, de architectuur en de verhalen verbinden ons aan voorgaande generaties.

Wij zijn daarvan doordrongen. Wij dragen dat met ons mee en koesteren onze geschiedenis. We vinden dat we zorgvuldig met onze historie en ons cultuurgoed om moeten gaan. Juist vanuit die opvatting moeten we Delfzijl ook een nieuwe tijd inzetten. Een plicht die vorige generaties ook gevoeld hebben. Het vizier op de toekomst.

"Rustig waarkt en wuilt het volk...", maar rustig was het in onze gemeente vaak niet. En nog steeds niet. Er is door opvolgende generaties op het land, in de haven en in de industrie hard gewerkt om te komen waar we nu zijn. Echter, de werkgelegenheid heeft de laatste jaren harde klappen gehad en de gebeurtenissen rond Aldel staan ons scherp voor ogen. Middenstanders hebben soms generatie op generatie hun zaak opgebouwd. Nu moeten veel zaken noodgedwongen sluiten en staat onze gemeente voor de opgave het centrum weer attractief te maken. Artsen en verpleegkundigen zorgden voor een goede gezondheidszorg en zorgden voor de goede reputatie van Delfzicht. De komende jaren zullen we alles op alles moeten zetten de zorg in onze gemeente op peil te houden en een geïntegreerde eerstelijns- en poliklinische zorg te verdedigen. Onderwijzers zetten zich in voor goede scholing in de stad en de dorpen. Anno 2014 staan we voor de opgave kleine scholen waar mogelijk te steunen, ook om de leefbaarheid van de kernen te koesteren.

"Wie verder wil kijken, kan beter op de schouders dan op de tenen van zijn voorgangers staan", wordt wel eens gezegd. Grote betrokkenheid gaf Delfzijl wel eens het beeld van een bestuurlijk 'onrustige' gemeente, maar daar zetten we al een tijd geleden een dikke streep onder. Dat blijkt ook uit dit coalitieakkoord. De vorige coalitie heeft veel belangrijke besluiten genomen die in deze periode moeten worden uitgevoerd. Twee partijen, Fractie 2014 en VVD, dragen in de komende periode ook

hun verantwoordelijkheid. De punten die voor hen belangrijk waren om dat besluit te kunnen nemen komen duidelijk terug in dit programma. Om een, niet uitputtend bedoeld, aantal voorbeelden te geven; voor Fractie 2014 was het van groot belang dat de veranderende rol van de gemeente in relatie tot de inwoners goed tot uitdrukking werd gebracht, dat de bezuinigingen op wijk- en dorpsbudgetten worden teruggedraaid, dat het nieuwe cultuurhuis (IVAK, schouwburg en bibliotheek) een herkenbaar centrum is voor informatie waar veel inwoners en met name jongeren en startende ondernemers terecht kunnen en, tegen die achtergrond, dat wordt onderzocht hoe glasvezel tot in de haarvaten van onze gemeente kan komen. De VVD lette scherp op de financiële huishouding van de gemeente; stijgen de lasten niet teveel bij een bevolking waarvan velen het al niet breed hebben. En, welke grote slagen kunnen we maken bij de infrastructuur; het doortrekken van de verdubbeling van de N33 naar de Eemshaven, het vernieuwen van de zeesluizen. Er is gezocht naar methoden om de aanslag op de werkgelegenheid die de laatste jaren heeft plaatsgevonden op te vangen door afspraken te maken over meer ruimte voor het lokale bedrijfsleven bij aanbestedingen en social return. Bovendien is afgesproken dat bij grote projecten nog eens nauwkeurig wordt nagegaan of elke kostenpost in die omvang nodig is teneinde geld vrij te maken voor investeringen elders. Nogmaals, niet een uitputtende lijst, maar wel het resultaat van besprekingen waarbij stabiliteit en vernieuwing elkaar opvolgen.

Dat staat ook voor de open houding waarmee de coalitie naar de samenleving kijkt: er is zoveel kennis en kracht die we moeten benutten. De vrijwilligers, de mantelzorgers, de verenigingen...soms met een steuntje in de rug, maar iedereen is nodig. De keerzijde is er ook: wie wel kan, maar niet wil en toch een beroep doet op de samenleving merkt dat.

Twee partijen, de Lijst Stulp en de Seniorenpartij, doen weliswaar niet direct mee in de coalitie maar veel van hun goede plannen nemen we wel mee in dit programma. Zo willen we het doen: wie een goed idee heeft voor de toekomst van deze of toekomstige inwoners van onze prachtige gemeente vindt altijd in ons een medestander.

"Van Lauwerszee tot Dollard tou..."? Overal in het land wordt gestudeerd op de juiste omvang van gemeenten en provincies. Ook in Delfzijl. Daarbij komt zelfs de variant voorbij waar ons volkslied al van sprak. Zo kijken wij er tegen aan. Een gemeente moet herkenbaar en dienstbaar zijn aan de inwoners. Dat betekent: letterlijk en gevoelsmatig niet te ver weg. Ten tweede: wat logisch bij elkaar hoort moet ook bij elkaar. Dat betekent: economische activiteiten die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn moeten vanuit een hand bestuurd worden. Ten derde: om onze regionale voorzieningen in stand te houden is draagvlak nodig. Zo draagt Delfzijl voor meerdere functies en instellingen alleen de lasten terwijl ze een regionaal gebruik kennen. Een herindeling kan bijdragen aan de instandhouding van voorzieningen die we koesteren. Tenslotte: binnen alles wat te maken heeft met zorg voor de inwoners van onze gemeente vinden grote veranderingen plaats met grote financiële gevolgen voor het gemeentelijk budget. De taken die we straks als gemeente moeten uitvoeren, moeten zo efficiënt en effectief mogelijk worden uitgevoerd om te zorgen dat het geld in terecht komt voor wie het bedoeld is. Dat toetsingskader geven we onszelf nadrukkelijk mee.

"Doar gruit, doar bluit ain wonderland...", maar onder dat wonderland beeft het. Ze leiden tot vragen die we ons nog nooit hoefden te stellen. Veiligheid gaat voor alles. Onze huizen, bruggen en dijken mogen niet aangetast worden en waar dat wel is gebeurd moet de schade vergoed worden. We voeren die strijd waardig maar wel zelfbewust en met visie want we kijken ook hoe we de compensatie zo kunnen aanwenden dat we minder kwetsbaar worden.

"De wille vast as stiaal..." en wilskrachtig willen we zijn. Niet voor niets hebben we de afgelopen jaren volop aan de plannen voor de toekomst van onze stad gewerkt. Soms is het moeilijk uit te leggen. Het grote verhaal tegenover die ene mevrouw die al die jaren in de Vennenflat woonde. De plannen maken we niet omdat we zo nodig megaplannen willen maken. We maken ze om ons centrum compacter en weer sfeervol te maken zodat middenstanders toekomst hebben en Delfzijl bezoekers uit de hele regio trekt zoals eertijds het geval was. Daarbij is draagvlak nodig. We zien het ongeduld bij velen. Daarom kijken we of we versnelling aan kunnen brengen maar wel met een heel heldere uitspraak tegenover die ene mevrouw: "afspraak is afspraak". Dus, een goed alternatief als er gesloopt wordt. Tegen de ondernemers zeggen we: "laten we steeds samen kijken welke oplossingen we kunnen bedenken voor de overlast". Bij de aanbestedingen kijken we of de markt creatieve oplossingen kan bedenken. Bij al die grote verhalen moeten we de dorpen niet vergeten: zij zijn de dragers en wat we in de nota Dorpen als Draggers hebben afgesproken, komen we na.

"In recht en slichte taal...". De gemeente verschieft van kleur. Vroeger een boven de bevolking gesteld gezag en waar het de veiligheid en handhaving betreft is dat nog steeds zo in het algemeen belang. Met een Chemiepark en een haven voor de deur moet je er ook niet aan denken dat de gemeente wat losjes met vergunningen en handhaving om zou gaan. Maar een gemeente anno 2014 is ook een onderdeel van een netwerk waarbij ze kennis uit haar omgeving als het ware opzuigt. Als we zeggen dat iedereen in Delfzijl er toe doet en mee moet doen betekent dat een gemeente die in vertrouwen tot haar inwoners staat. Wat men zelf kan doen, pakt men zelf op. Zelf verantwoordelijkheid dragen voor bepaalde budgetten. Een dialoog met inwoners in plaats van een monoloog en een website die tot de top 50 van ons land behoort. Over de manier waarop overheden en inwoners communiceren verschijnen tegenwoordig tegen de achtergrond van de mogelijkheden van social media en andere eisen en wensen van onze inwoners, veel rapporten. Wij willen dat onze gemeentelijke organisatie een plan trekt om die nieuwe inzichten in de relatie tot ons allemaal tot dagelijkse praktijk te maken. Om de privacy van mensen adequaat te beschermen, wordt gepleit voor een verplichte (laagdrempelige) klachtenregeling bij zowel private als publieke organisaties, die persoonsgegevens gebruiken.

Opgaven genoeg, kansen te over. Gevormd als we zijn door land en water weten waar we naar toe willen. We begrijpen goed dat de natuur de basis is van ons bestaan. Ook over die kwetsbare relatie gaat dit coalitieakkoord. We moeten niet alleen zuinig zijn op ons erfgoed maar meer mensen kennis laten maken met het vele wat we te bieden hebben. In dit coalitieakkoord staan veel zaken om ons gebied te promoten. Citymarketing met partijen die bewezen hebben dat goed te kunnen in onze provincie hoort bij de inspanningen die we plegen om ons gebied aantrekkelijker te maken. Een evenwichtige ontwikkeling van ons gebied betekent dat we denken in én-én in plaats van óf-óf. Hoe kunnen we natuur en landbouw samen laten gaan, wanneer krijgt de natuur haar loop en waar is meer ruimte voor menselijk activiteiten, hoe versterken we de biodiversiteit in onze wijken, hoe slagen we er in van Delfzijl een CO2-neutrale gemeente te maken en waar ligt het accent bij ons toerisme? Heel concreet voorbeeld: laten we deze collegeperiode de ontwikkeling van het gebied rond de Zeebadweg in Delfzijl stimuleren en een stevige impuls geven met toeristische en recreatieve elementen.

Terug naar het begin: wat wonen we in een prachtige gemeente! We...twee letters die een woord vormen dat we koesteren. We zien ook tendensen in onze samenleving waarbij individuen of hele groepen een stempel opgedrukt krijgen. Dan wordt het 'wij' en 'zij'. Tegen die tendens werpen we een dam op. De waarden die tot uitdrukking komen in artikel 1 van onze Grondwet staan bij ons centraal. Zoveel nog te doen. Niemand moet aan de kant staan, ieder draagt bij naar vermogen. We zijn verbonden met ons verleden en verbinden ons aan de toekomst, maar bovenal verbinden we ons aan elkaar.

Delfzijl, 8 april 2014

H. Lameijer, Fractie 2014

L.A. Sparreboom, PvdA

A. Heuvelman, VVD

H.G.T. Brouwer, CDA

M. Joostens, ChristenUnie

E.M. Zijlstra-Veldman, D66

Inwoners

In de Inleiding hebben we een aantal uitgangspunten geformuleerd van ons coalitieprogramma. Dat werken we hier op hoofdlijnen en puntsgewijs uit. Op hoofdlijnen want er valt veel meer over te zeggen en puntsgewijs om zo concreet mogelijk te zijn zonder uitputtend te willen en te kunnen zijn.

Een samenleving maken we met elkaar. We gaan respectvol met elkaar om, we geven elkaar ruimte, we willen het beste uit mensen halen en iedere mens draagt naar vermogen bij. De menselijke maat dreigt onder druk van de schaalvergroting die we zien (ziekenhuizen die fuseren, anonieme helpdesks waar je niet geholpen wordt, grotere gemeenten enzovoorts) onder druk te komen. Onze samenleving drijft op vrijwilligheid en mensen die voor elkaar willen zorgen. Soms met een steuntje in de rug. Vandaar dat we een aantal afspraken hebben gemaakt die duidelijk maken vanuit welke idee we de komende coalitieperiode willen besturen:

- de bezuinigingen op wijk- en dorpsbudgetten draaien we terug;
- de uitvoering en het beheer van wijk- en dorpsbudgetten willen we zoveel mogelijk bij de inwoners leggen;
- Steunsteet blijft;
- gebiedsregie versterken;
- burgerinitiatieven kunnen op steun van de gemeente rekenen om ze 'haalbaar' te maken;
- de formulierenbrigade blijft;
- het veiligheidsbeleid is mede gebaseerd op wijkscans waarbij ook de inbreng van inwoners van belang is;
- het Jeugdsportfonds blijft behouden;
- eigen initiatieven bij sportieve- en culturele evenementen die voor een groot publiek toegankelijk zijn stimuleren we actief;
- vrijwilligers en mantelzorgers worden steeds belangrijker. Zij moeten een beroep kunnen doen op professionele hulp indien nodig;
- uitgaande van de zelfredzaamheid van mensen moet men daartoe wel in staat worden gesteld. Dat betekent onder meer levensloopbestendige bouw, subsidie op woningaanpassing, ruimere mogelijkheden in bestemmingsplannen om ouderen bij hun verzorgenden te laten wonen;
- glasvezel (en domotica) zijn middelen om het doel van zelfredzaamheid te bevorderen. De gemeente doet een onderzoek in hoeverre de aanleg van glasvezel en domotica kan worden bevorderd;
- de bereikbaarheid van scholen en voorzieningen zoals het ziekenhuis en zorgcentra heeft prioriteit vanuit het gedachtegoed zoals hiervoor geformuleerd, dus ontwikkeling stimuleren, zelfstandigheid bevorderen en isolement voorkomen.

Werk en meedoen

Werk staat voor zelfredzaamheid. Je kunt veel meer keuzes maken dan wanneer je afhankelijk bent. Je werkt samen met andere mensen en je kunt je ontplooiën. Dat laatste kan op veel manieren maar we weten dat mensen het hebben van werk erg belangrijk vinden. Als dat om wat voor reden niet kan is het van belang die hindernissen óf op te ruimen óf er zo mee om te gaan dat mensen tot de samenleving behoren en niet onvrijwillig aan de kant staan. Soms is wat hulp nodig van de gemeente, een werkgever of de omgeving van iemand. Waar de gemeente een rol heeft willen we die ook pakken.

We moeten echter ook vaststellen dat grote groepen in Delfzijl niet mee doen. Er zijn 1450 mensen met een uitkering en dat aantal, blijkt uit trends, neemt toe. Door de sluiting van een bedrijf als Aldel komen er ook meer mensen in de ww. Een belangrijke vraag is hoe we deze trend kunnen keren. De werkgelegenheid in onze regio staat onder druk. Niet alleen bij grote werkgevers, maar ook bij het Midden- en kleinbedrijf. Vaak betekent het verlies van werk onzekerheid binnen gezinnen en roept het vragen op over de toekomst. Middenstanders die hun omzet terug zien lopen zien hun levenswerk aangetast. Het vertrouwen om te investeren verdwijnt en zo komen we met elkaar in een negatieve spiraal.

Wat kan Delfzijl doen? Hieronder staat een lijst met concrete punten waar we deze collegeperiode aan willen werken. Wederom niet uitputtend bedoeld; aanvullingen van onze partners zijn welkom. De deur staat altijd open als we werk kunnen maken!

- we maken een Plan van de arbeid met een strategische aanpak en concrete uitwerkingen voor MKB en de (maak)industrie om werk te behouden en te maken;
- dat plan maakt de gemeente niet alleen. Het wordt een coproductie van werkgevers en instanties waarbij ook de dienstverlening aan het bedrijfsleven wordt geoptimaliseerd;
- Groningen Seaports en het bureau EZ Eemsdelta doen veel aan acquisitie. Het afstemmen van de acties en het verbeteren van de dienstverlening is een permanente opgave;
- bij de gesprekken aan de Dialoogtafels en de Economic Board moet het formuleren van kansrijke toekomstige economische ontwikkelingen centraal staan waaruit concrete acties voor het bureau EZ Eemsdelta voortvloeien;
- de Rijksmiddelen die vloeien uit het 'aardbevingsdossier' worden waar mogelijk ingezet om de economie duurzaam te bevorderen en de kwetsbaarheid te verkleinen;
- binnen de Eemsdelta is sprake van een ogenschijnlijke tegenstelling: de werkloosheid is groot en toch is er behoefte aan werknemers (mismatch). Er is grote behoefte aan technisch geschoold personeel en een constante behoefte aan scholing. Dat betekent dat gemeente, werkgevers en onderwijs voortdurend en precies in moeten spelen op te verwachten ontwikkelingen. In het eerder genoemde Plan van de arbeid wordt die relatie ook met dat oogmerk geoptimaliseerd;
- stages zijn een prachtige opstap naar werk voor jonge mensen. Dus wordt in overleg met scholen bezien hoe de coördinatie voor stages beter kan worden ingericht en hoe stages bevorderd kunnen worden;
- ieder mens is nodig. De mogelijkheid voor asielzoekers en vluchtelingen om werk te accepteren worden binnen de wettelijke grenzen maximaal opgerekt en bevorderd;
- Seaports Xperience Center wordt in afgeslankte vorm voortgezet;

De gemeente is niet alleen werkgever, ze verleent ook diensten. Dat betekent:

- bij een gemeentelijke aanbesteding wordt binnen (Europese) regelgeving er naar gestreefd de inzet van het lokale bedrijfsleven maximaal te vergroten;
- bij gemeentelijke aanbesteding wordt gestreefd naar social return/investment;
- de gemeente voert een actief beleid om mensen met een beperking actief te maken, hetzij in de eigen organisatie, hetzij bij groenonderhoud of mantelzorg, hetzij in vrijwilligerswerk of bij evenementen. Waar het om gaat is mensen in hun kracht blijven of komen;
- bij het subsidiebeleid wordt steeds gekeken welke mogelijkheden er zijn om het lokale bedrijfsleven te versterken, zoals bijvoorbeeld bij milieusubsidies. Ze bevorderen niet alleen de duurzaamheid maar kunnen ook tot inschakeling van het lokale bedrijfsleven leiden;
- bestemmingsplannen worden bezien op mogelijkheden om ondernemerschap in wijken te bevorderen (werk aan huis);
- regels zijn nodig maar kunnen ook een onnodige belemmering vormen op ondernemerschap of lasten geven zonder goede reden (zo kun je in plaats van jaarlijkse aanvragen ook werken met vijfjaarlijkse vergunningen). Dit najaar willen een plan presenteren om de regeldruk te verminderen, regelvrije of regelarme zones in te stellen en weten wat nodig is om binnen de termijnen vergunningen te verlenen;
- ambulante handel en ondernemerschap wordt gestimuleerd waar dat mogelijk is bijvoorbeeld door wettelijke belemmeringen om een zaak te starten zoveel mogelijk weg te nemen;
- regels worden nagekomen. Onduidelijkheid in handhaving tast niet alleen de betekenis van de overheid aan maar leidt ook tot schade en concurrentienadelen. Er vindt strakke handhaving op regels plaats;
- alvorens wordt besloten tot verruiming van koopzondagen wordt een draagvlakonderzoek gehouden; de opzet van het onderzoek wordt van tevoren met de raad gedeeld;
- voor de zomer vindt een onderzoek plaats in hoeverre de gemeente te aanleg van glasvezel kan bevorderen;
- dat geldt ook voor toegang tot WiFi;
- deze vormen van infrastructuur zijn - gelet op de snelle ontwikkelingen - een permanente aandacht waard. Die aandacht geven we er deze collegeperiode dan ook aan met als doel economische belemmeringen zo snel mogelijk weg te nemen in samenwerking met het bedrijfsleven;

De afgelopen jaren zijn belangrijke besluiten genomen om de aantrekkelijkheid van Delfzijl als centrumgemeente te bevorderen. Dat levert niet alleen direct investeringen op, maar betekent ook dat we weer toekomstbestendig zijn. We maken geen plannen om een monument voor onszelf op te richten, maar om voort te bouwen op wat generaties voor ons hebben neergezet. Investeren in de

toekomst is van belang om ondernemerschap te stimuleren, werk te scheppen en het draagvlak onder onze voorzieningen in stand te houden. Dat betekent:

- het centrumplan wordt uitgevoerd waarbij ernaar gestreefd wordt versnelling aan te brengen;
- de uitvoering van het plan zal ontegenzeggelijk overlast opleveren. Nauw overleg met de middenstand en bereidheid tot creativiteit moet die overlast zoveel mogelijk beperken en daartoe kan behoren het instellen van tijdelijke blauwe zones;
- bij ruimtelijke keuzes wordt ernaar gestreefd zoveel mogelijk publiekstreckende voorzieningen bij het centrum te plaatsen opdat de binnenstedelijke economie daar optimaal van kan profiteren;

Soms staan mensen aan de kant. Dikwijls niet uit vrije wil. De gemeente heeft daar een rol. Dat betekent:

- wie kan werken werkt al naar zijn specifieke mogelijkheden. Ook voor mensen met een beperking wordt getracht een plek te vinden. Persoonlijke ontwikkelplannen zijn daarvoor het middel;
- wie buiten het arbeidsproces staat wordt omgeschoold;
- wie dat niet wil en ook niet op andere wijze wil meedoen in de samenleving maar wel een beroep doet op voorzieningen wordt daar op gekort;
- schulden kunnen een belemmering zijn om mee te doen. De gemeente blijft actief om de belemmeringen die daaruit voortkomen zoveel mogelijk te beperken. Snelheid is dan vaak geboden;
- we hechten aan ondernemerschap. ZZP-ers en MKB-ers met schulden komen in aanmerking voor het minimabeleid. Dat wordt actief gecommuniceerd.

Naast onze haven, het Chemiepark en de middenstand hebben we ook een rijke landbouwtraditie. De landbouw moet zich toekomstbestendig kunnen ontwikkelen. Dat betekent onder meer:

- de landbouw wordt waar mogelijk gestimuleerd: bij vrijkomende locaties wordt gekeken of deze bestemming aangewezen is;
- behoudens provinciaal beleid zal de gemeente niet meewerken aan de komst van megastallen of intensieve veehouderij;
- branchevervreemding bij bedrijven, zoals bed and breakfast/ logeren bij de boer/ aanbod van streekproducten en dergelijke wordt bevorderd.

Jeugd en onderwijs

Onder de paragraaf 'werk en meedoen' hebben we al een aantal uitgangspunten geformuleerd om duidelijk te maken hoe belangrijk het is dat iedereen aan de samenleving meedoet. Dat begint uiteraard al meteen vanaf de geboorte. Nog steeds is het zo dat het gezin waarin je wordt geboren in hoge mate bepaalt of je in je latere leven je kansen weet te benutten.

Rijk en provincie decentraliseren de komende maanden veel taken rond jeugdzorg naar de gemeente. Wij pakken dat enthousiast op omdat het een kans biedt integrale zorg aan te bieden aan jongeren en gezinnen die dat behoeven. Er zijn ook zorgen: op de budgetten zal behoorlijk gekort worden. Dat betekent dat we ons maximaal in moeten spannen om zo efficiënt en effectief mogelijk met de middelen om te gaan. De mogelijkheden om bij te passen uit algemene middelen zijn beperkt.

In deze paragraaf gaan we met name in op jeugd en het onderwijs. Ongelooflijk belangrijk als basis voor je toekomst maar ook als onderdeel van de leefbaarheid van onze kernen. Belangrijker dan het getal van het aantal leerlingen is natuurlijk de kwaliteit van het onderwijs. Dat betekent:

- de aanbevelingen van het rapport Kind in Tel zijn richtinggevend voor ons jeugdbeleid;
- In Delfzijl groeien naar verhouding veel kinderen op in armoede. Delfzijl staat op de derde plaats volgens de Lijst Kinderen in Tel 2014.

De coalitiepartijen willen het jeugdzorgbeleid afstemmen op het armoedebeleid. Met de juiste aanpak van armoede is er minder jeugdzorg nodig.

Het gemeentelijk armoedebeleid is er op gericht om de leefsituatie van kinderen te verbeteren.

De gemeente monitort het aantal kinderen en jongeren dat opgroeit in gezinnen die leven rond de armoedegrens.

De coalitie wil een kindpakket samenstellen met basisbenodigdheden voor kinderen zoals bijvoorbeeld lessen voor een zwemdiploma en wekelijkse deelname aan vrijetijdsbesteding, zodat aan de plicht wordt voldaan van het VN-kinderrechtenverdrag om toe te zien op een toereikende levensstandaard voor alle kinderen in Nederland

- en dat geldt ook voor de aanbevelingen van de Kinderombudsman;
- we onderkennen het belang van scholen in de kernen. De keus om scholen in kernen te houden wordt niet bepaald door het getal maar door de kwaliteit en levensvatbaarheid van een school;
- vervoer van en naar scholen is daarbij van belang. Dat betekent dat we het huidige budget van leerlingvervoer handhaven;
- de levensvatbaarheid van de jeugd wordt ook bevorderd door naschoolse activiteiten aan te bieden;
- alsmede huiswerkbegeleiding, sport en spel;
- de leerplicht wordt strak gehandhaafd. Het niet nakomen daarvan kan er op duiden dat er meer aan de hand is met het kind of binnen het gezin. Nauwe afstemming met de wijkteams wordt geborgd;
- we stimuleren stages. Zie ook bij werk en meedoen;
- rond scholen moet de verkeersveiligheid geborgd zijn.

Zorg

Onder deze paragraaf vallen veel onderwerpen die direct raken aan het welbevinden van mensen. Het is ook het onderwerp waarop deze collegeperiode de grootste veranderingen plaatsvinden. Dat heeft te maken met de overheveling van taken vanuit het Rijk en de provincie naar de gemeente. Wat precies de consequenties zullen zijn valt op dit moment niet te zeggen omdat de gesprekken met Rijk en de instanties die nu belast zijn met zorg nog plaatsvinden. Het is dus vinger aan de pols.

Daarnaast volgen we de discussies over ziekenhuizen en gezondheidszorg in den lande. Op dat terrein neemt de gemeentelijke invloed juist af. Onder druk van de toename van de vraag naar deze zorg en de kosten die daarmee gepaard gaan heeft het Rijk en in navolging de verzekeraars, juist strengere eisen gesteld om de financierbaarheid naar de toekomst te kunnen garanderen. Toch zetten we als gemeente volop in op behoud van de geïntegreerde eerstelijnszorg zodat onze inwoners voor veel zaken in hun onmiddellijk omgeving terecht kunnen. Ook zullen we scherp zijn als het gaat om de verbindingen vanuit onze gemeente met het nieuw te bouwen ziekenhuis te Scheemda.

De budgetten voor zorg staan erg onder druk. Tegelijkertijd valt er door grotere efficiency ook veel te winnen en daar willen we vooral op inzetten. Het beschikbare geld moet niet verdwijnen in dure gebouwen, ICT-systemen, verantwoordingsmechanismen en dergelijke. We moeten kunnen vertrouwen op de professionaliteit van onze partners en het geld zoveel mogelijk bestemmen waar het in de eerste plaats voor bedoeld is: mensen die zorg nodig hebben.

Zoals gezegd, 2014 en 2015 zijn cruciale jaren voor onze zorg en de budgetten die daar bij horen. Veel is ontwikkeling en veel uitgangspunten zijn al eerder geformuleerd. Dat hoeven we niet te herhalen. Vanuit stabiliteit en verandering is er wel een aantal opmerkingen te maken. Dat betekent:

- de samenwerking tussen de deelnemers binnen de zorg is onder druk van de veranderingen kwetsbaar. We willen samen blijven optrekken om het goede resultaat voor onze inwoners te bereiken;
- hetgeen niet wegneemt dat tussen gemeente en zorgaanbieders een zakelijke relatie op basis van aanbesteding moet groeien;
- om het beschikbare budget zoveel mogelijk bij onze inwoners te krijgen. Dat betekent veel efficiency en meer effectiviteit waarbij de kennis en professionaliteit van de zorginstellingen wordt benut;
- uitgangspunt is verder één loket, één plan en hulpverlening dicht bij mensen. Specialistische kennis kan dan ingeroepen worden;
- wijkteams zijn samengesteld uit mensen die geen belang bij de uitvoering hebben. Dus wel mensen van gemeente, artsen, politie, leerplichtambtenaren enzovoorts die dan een beroep doen op eerstelijnszorgverleners;
- vrijwilligers en mantelzorgers worden nog belangrijker dan ze nu al zijn. Als ze ondersteuning van professionals nodig hebben wordt die verleend;
- ander belangrijk uitgangspunt is de zelfredzaamheid van mensen. Bij een aantal andere paragrafen, zoals bij ruimte en mobiliteit, zijn de consequenties daarvan geformuleerd. Denk aan wonen bij mensen die je verzorgen, levensloopbestendige bouw en aangepaste mobiliteit;
- de inzet van moderne communicatiemiddelen (domotica) kan ook de zelfredzaamheid bevorderen. Dit jaar nog willen we een nota laten maken over kansen en mogelijkheden op dat vlak;
- de budgettaire kaders die we meekrijgen zijn leidend. Mocht het budget ontoereikend zijn is er bereidheid met name bij huishoudelijke hulp en ouderenzorg uit algemene middelen bij te passen; via de kwartaalrapportages wordt de raad op de hoogte gehouden van het budget;
- belangrijk uitgangspunt is verder dat keuzevrijheid bij Persoonsgebonden budgetten waarbij wel kwaliteitskaders gelden;
- hergebruik van middelen wordt bevorderd;

- hoewel we het liefst willen voorkomen dat mensen gebruik moeten maken van een voorziening als de voedselbank blijkt die in de praktijk in een behoefte te voorzien. De voedselbank kan op subsidie blijven rekenen;
- voor veel mensen wordt de toegang tot de zorg afgesneden door de angst voor formulieren. De formulierenbrigade blijft om die reden bestaan;
- ook overigens kan analfabetisme en laaggeletterdheid een ernstige belemmering zijn voor zelfredzaamheid. We blijven inzetten om dat tegen te gaan.

Ruimte

Welk beeld roept Delfzijl op? Het is waarschijnlijk heel wisselend. De drukte van de haven, de lichten van het Chemiepark in de avond, de prachtige singels van Delfzijl, de zijlen, de oude kerken en het landschap. Rust en ruimte wisselen af met veel activiteiten. Dat is het mooie van onze gemeente maar geeft ook de spanning aan bij de ruimtelijke keuzes die we moeten maken. We moeten onze historie door kunnen geven aan de jeugd. Tegelijkertijd moet de gemeente een nieuwe tijd in worden gezet. Er zijn al veel nota's en bestemmingsplannen verschenen waarin keuzes zijn gemaakt. Die gaan we hier niet herhalen. We beperken ons tot de hoofdlijnen. Dat betekent:

- in overleg met woningbouwcorporaties en private partijen wordt gezien waar nieuwbouw gerealiseerd kan worden om de centrumfunctie van Delfzijl en de kernen te versterken en het draagvlak onder onze voorzieningen in stand te houden;
- de startersleningen houden we in stand;
- tevens wordt het levensloopbestendig bouwen bevorderd en wordt gezien of en waar de mogelijkheid voor ouderen of hulpbehoevenden bij hun verzorgenden te wonen verruimd kan worden;
- om zoveel mogelijk economische activiteiten te bevorderen en tegen de achtergrond van het nieuwe werken wordt de mogelijkheid van werken aan huis in woonwijken verruimd;
- er wordt niet gesloopt voordat passende huisvesting kan worden aangeboden, in het bijzonder de belofte aan de bewoners van de Vennenflat stáát: afspraak is afspraak;
- ook bij andere ingrepen in de stad vindt zorgvuldig overleg plaats om de nadelige gevolgen zoveel als we redelijkerwijs kunnen te beperken;
- we leggen prioriteit bij het beter benutten en revitaliseren van bestaande bedrijventerreinen boven de aanleg van nieuwe terreinen;
- publiekstrekende voorzieningen proberen we op loopafstand bij het centrum te plaatsen om dat te versterken;
- windmolens komen uitsluitend op Oosterhorn, schermdijk, windpark Zuid en Geefswear;
- lusten en lasten van windenergie moeten eerlijker worden verdeeld.
- de nota Dorpen als Draggers wordt onverkort uitgevoerd.

Mobiliteit

We hebben in de Inleiding al gewezen op onze ambities. Delfzijl moet er naar streven een CO2-neutrale gemeente te worden. Dat gaat niet in een collegeperiode, maar wat we er vandaag aan kunnen doen moeten we niet tot morgen laten rusten. Mobiliteit staat ook voor leefbaarheid van onze kernen, economische activiteiten en zelfredzaamheid. Een aantal van de onderwerpen die we deze collegeperiode willen bereiken:

- bij onze mobiliteitsplannen is het effect op onze lange termijn doelstelling en duurzaamheid een belangrijk ijkpunt. Daarover wordt in onze beleidsvoornemens een uitdrukkelijke paragraaf toegevoegd;
- de fietspadenstructuur wordt verbeterd mede met het oog op toerisme;
- de aanleg van elektrische oplaadpunten voor fiets en auto wordt bevorderd;
- bij het openbaar vervoer moet gekeken worden naar combinaties met de beltaxi en doelgroepenvervoer;
- de bereikbaarheid van ons ziekenhuis, zorginstellingen, verpleeghuizen en scholen heeft onze prioriteit;
- bij de budgetten voor openbaar vervoer is ruimte voor experimenten zoals een proef met gratis openbaar vervoer. Dit heeft nog verdere uitwerking maar als het gebruik bevordert en te betalen is komen we met een voorstel naar de raad;

- we zetten in op verdubbeling van de N33 tot de Eemshaven;
- de zeesluizen bij Delfzijl moeten vernieuwd worden.

Toerisme en recreatie

In deze sector is veel werk te vinden. Met een goede citymarketing kunnen we bovendien ons imago versterken. Onbekend maakt onbemind, maar als we meer mensen naar onze gemeente en regio trekken en goed samenwerken om het toerisme te bevorderen, kan dat ook van belang zijn voor andere economische activiteiten. Dat betekent:

- waar behoefte is aan camperplaatsen wordt dit als uitgangspunt positief ontvangen en ruimtelijk ingepast;
- er komen meer toeristische fiets- en wandelroutes met verwijs- en informatieborden;
- de toeristische veerdienst Delfzijl-Emden en Ditzum blijft als onderdeel van nauwe samenwerking op toeristisch gebied met Ost-Friesland;
- de toeristenbelasting wordt aangewend om het toeristisch product te bevorderen en onkosten te dekken;
- samen met de ondernemers in het centrum worden, ter stimulering van activiteiten die de aantrekkelijkheid van de stad bevorderen, modellen onderzocht en ontwikkeld voor fondsvorming door alle ondernemers (dus niet alleen leden van de Handelsvereniging) om zogenaamde 'free riders' (ondernemers die wel profiteren van activiteiten maar er niets aan bijdragen) ook te bewegen hun bijdrage te leveren;
- dit verdere uitwerking van dit plan moet bij de begroting 2015 gepresenteerd worden;
- we ramen elk jaar een bedrag voor Delfsail;
- we bevorderen deze collegeperiode een aantal grote publiekstrekkingen op cultureel of sportief gebied die ons imago versterken;
- de vaarrecreatie wordt bevorderd en het aantal ligplaatsen wordt uitgebreid. Vaarverbindingen worden verbeterd of uitgebreid. Daarvoor komt een meerjaren investeringsplan;
- de plannen m.b.t. het sportpark Centrum in Delfzijl worden uitgevoerd; de consequenties daarvan worden in nauw overleg met de betrokken verenigingen (inclusief de manege) besproken; de communicatie hierover wordt verbeterd;
- breedtesport blijft uitgangspunt en het Jeugdportfonds blijft behouden.

Milieu

Door veel beleidsterreinen heen zijn onze normatieve uitgangspunten zoals verwoord in ons Milieuprogramma 2010 - 2014 actueel. Deze periode moet het programma geactualiseerd worden. Nog een aantal concrete punten:

- de gemeente vervult een voorbeeld- en voorttrekkersrol. Dat betekent dat we bij investeringen en aanbestedingen waar mogelijk rekening houden met duurzaamheid en klimaatneutraliteit. We investeren in LED verlichting bij vervanging. Nieuwe en andere mogelijkheden die zich deze collegeperiode voordoen om ons centrale doel te halen worden verkend;
- in wijken bevorderen we biodiversiteit;
- het groen wordt milieuvriendelijk onderhouden;
- het plan Groen voor Rood in Noord zetten we door. Waar mogelijk wordt het elders in de gemeente toegepast;
- het plan voor een park Solarenergie wordt mede als innovatieproject op haalbaarheid gezien.

Veiligheid

Samenleven kan alleen als je je veilig weet. Soms is het veilig maar voelt het anders. Hoe je je veiligheid ervaart is ook van belang. Op de overheid rust dan de taak dicht bij de burgers te staan en gevoelens van onveiligheid weg te nemen. Delfzijl is een relatief veilige gemeente maar met de ruimte, de haven en een Chemiepark liggen de gevaren op de loer. Waakzaamheid is geboden. Nuance ook; de veiligheid waar we over praten bij het Chemiepark is een andere dan die van de criminaliteit of overlast die je bij je in de buurt ervaart.

Ons pleidooi voor minder regels betekent niet 'minder veiligheid'. Soms zullen er zelfs meer regels moeten komen om de veiligheid te borgen. Zo zien we dat de burgemeesters in ons land steeds meer bevoegdheden krijgen juist om overlast effectief te kunnen bestrijden. Wij zijn er voor dat deze bevoegdheden ook worden gebruikt. We zien ook dat in de afgelopen decennia milieuregels strenger

zijn geworden. Niet voor niets; de omstandigheden waaronder mensen moesten werken waren ronduit gevaarlijk voor hun gezondheid om over de belasting voor het milieu nog niet te spreken. Dus, waar regels gelden moeten ze ook worden gehandhaafd.

Regels handhaven en de veiligheid van mens en natuur, ook voor toekomstige generaties, dienen, doet de gemeente niet alleen maar samen met andere overheden en andere instanties zoals het Openbaar Ministerie en binnen de Veiligheidsregio. Veiligheid begint met vertrouwen van mensen in elkaar. Wij willen onze veiligheid en handhaving vanuit dat vertrekpunt inzetten. Tegelijkertijd moet duidelijk zijn dat het bij deze onderwerpen gaat om de klassieke taak van de overheid waarbij ze de 'zwaarmacht' kan hanteren in het algemeen belang.

Over de veiligheid in ons gebied ligt al veel vast. Dat gaan we hier niet herhalen. We beperken ons tot een aantal actuele zaken. Dat betekent:

- jaarlijks bespreken we, mede aan de hand van wijkscans, het veiligheidsprogramma met de burgemeester, de politie en het Openbaar Ministerie;
- het gebruik van moderne ontwikkelingen die het veiligheidsgevoel bevorderen, zoals Burgernet, Misdaad Anoniem, NL Alert, AED, wordt actief bevorderd;
- er komen buurtagenten die ook binnen wijkteams informatie geven over het veiligheidsbeeld rond gezinnen;
- de kennis van het Regionaal Informatie en Expertisecentrum (RIEC) wordt benut om het veiligheidsbeeld in de gemeente positief te houden;
- bij wijzigingen rond de juridische positie van coffeeshops en hennepcultuur wordt in de gemeenteraad opnieuw besloten over het beleid dienaangaande;
- de Bibobtoets wordt uitgebreid naar andere sectoren zoals vastgoed;
- de handhaving van de nieuwe Drank- en Horecawet is speerpunt van beleid vanuit het oogpunt van volksgezondheid van jonge mensen en voorkomen van overlast bij uitgaansgelegenheden;
- de handhaving van de veiligheid in de haven, op het Chemiepark, bij andere industriële complexen en/of gevaarzettende objecten heeft onze voortdurende aandacht;
- het veiligheidsdomein is een onderdeel van ons beleid waarop niet dan tegen zware argumenten bezuinigd wordt behoudens uiteraard grotere efficiency of effectiviteit tegen lagere kosten.

Financiën

Mede onder invloed van de Rijksbezuinigingen verkeert de gemeente in financieel opzicht in zwaar weer. Daar komen specifieke kenmerken van Delfzijl nog eens overheen. Het gemiddeld inkomen in onze gemeente is laag. We kunnen dus niet onze inwoners een bovengemiddelde lastendruk opleggen om te compenseren wat we aan Rijksmiddelen zijn gekort. Bovendien moeten veel mensen een beroep doen op steun vanuit de gemeente hetzij omdat ze zonder werk zitten, hetzij omdat ze hulpbehoevend zijn geworden. Daar scoort onze gemeente landelijk bovengemiddeld.

Er is dus weinig geld voor luxe. Integendeel, we zullen alle creativiteit moeten gebruiken om met bestaande middelen uit te komen en onze lobby moeten gebruiken om extra geld te krijgen gelet op de specifieke problematiek van Delfzijl.

Risico's ten aanzien van afgegeven garantstellingen voor zorginstellingen (verzorgings- en verpleeghuizen) worden nauwlettend in de gaten gehouden.

Het is verleidelijk om geld dat bedoeld is om te investeren aan te wenden om gaten elders te dichten. Dat willen we niet om onze gemeente toekomst te geven, om werk te houden, om jonge mensen vertrouwen te geven dat hier een gemeentebestuur zit dat niet depot verteert maar investeert. Maar de eerlijkheid gebiedt wel te zeggen dat het scherp zeilen wordt deze collegeperiode. Vandaar ook dat we streven naar een zo groot mogelijk draagvlak onder de belangrijke keuzes die we moeten maken, zowel binnen de gemeenteraad als buiten het gemeentehuis met bedrijfsleven instellingen die elders actief zijn voor onze inwoners. Het wordt 'alle hens aan dek'. Een aantal uitgangspunten willen we hier formuleren:

- de begroting is in evenwicht en solide: geen tekorten, niet rekenen met 'inverdieneffecten';
- de lasten stijgen met maximaal het inflatiepercentage;
- de weerstandsnorm dient, naar provinciale norm, tenminste voldoende te zijn;
- de posten 'reserves en voorzieningen' en eventuele ander specifieke posten, worden jaarlijks herijkt op actualiteit en noodzakelijkheid en waar mogelijk geheel of gedeeltelijk overgeheveld naar de algemene middelen;

- meevallers komen eerst in de algemene middelen opdat een integrale afweging over de bestemming kan plaatsvinden;
- bij de tarieven is de integrale kostprijs uitgangspunt;
- en zijn als totaal niet hoger dan het landelijk gemiddelde, met andere woorden een incidentele afwijking is toegestaan mits het totaalbeeld niet hoger uitpakt;
- de gemeente doet niet aan inkomenspolitiek maar bij noodzakelijke bezuinigingen wordt wel rekening gehouden met de lage inkomenspositie van veel inwoners en dat betekent bijvoorbeeld dat de hulp in de huishouding dan zoveel mogelijk wordt ontzien;
- er is bereidheid, ondanks Rijksbezuinigingen, te bezien of en in hoeverre bij zeer schrijnende gevallen of maatschappelijk zeer ongewenste uitkomsten, uit algemene middelen aanvulling op budgetten kan plaatsvinden;
- waarbij de eerste zoektocht is of meer efficiency of grotere effectiviteit bereikt kan worden;
- en bij partners in de uitvoering ook hun reservepositie in de beschouwing zal worden betrokken (met andere woorden, geen grote reserves elders terwijl de gemeente moet korten);

Om meer inkomsten te verwerven wordt afstoting van gemeentelijke eigendommen bevorderd. Waar mogelijk vindt bundeling van activiteiten plaats zoals bij IVAK, het theater en de bibliotheek. Waar scholen, buurthuizen en sportcomplexen meerdere functies kunnen vervullen wordt dat ook als doel geformuleerd. Mede om dat te stimuleren worden de kortingen op wijk- en dorpsbudgetten terug gedraaid.

Delfzijl wil investeren en een betrouwbare partner zijn. Uiteraard wordt scherp gemonitord of alle onderdelen van de budgetten kosteneffectief zijn. Ook wordt van instanties verwacht dat de eigen kracht wordt benut om besparingen te realiseren die dan overigens wellicht elders ingezet kunnen worden (meer doen met minder geld).